

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра грецької філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

грецької філології та перекладу

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НДПП 1.2.5 Основи теорії мовної комунікації

(шифр і назва навчальної дисципліни)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ФІЛОЛОГІЯ Мова та література (новогрецька)

спеціальність 035 Філологія

(код та найменування спеціальності)

спеціалізація 035.081 Новогрецька мова та література (переклад включно).

Мова і література (новогрецька)

(назва спеціалізації)

факультет грецької філології та перекладу

(назва факультету)

2020 – 2021 рік

Робоча програма з курсу «Основи теорії мовної комунікації» для студентів ОС «Магістр» другого року навчання за спеціальністю (напрямом підготовки) «Новогрецька мова та літератури (переклад включно). Мова і література (новогрецька)»

Розробники: Кобиленко Н.К., старший викладач кафедри грецької філології та перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри грецької філології та перекладу

Протокол від " 27 " серпня 2020 року, № 1

Завідувач кафедри
грецької філології та перекладу (Ю.В. Жарікова)

© МДУ, 2020 рік

©

© Кобиленко Н.К., 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки (шифр і назва) Напрямок підготовки 035 Філологія (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 035 Філологія Спеціалізація 035.081 Новогрецька мова та література (переклад включно). Мова і література (новогрецька)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>реферат</i> (назва)	Освітньо-кваліфікаційний рівень: ОС «Магістр»	Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента – 3,5		Лекції	
		14 год.	
		Практичні, семінарські	
	16 год.		
	Лабораторні		
год.			
Самостійна робота			
51 год.			
Індивідуальні завдання: 9 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,4% - аудиторні, 66,6% - самостійна
для заочної форми навчання

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

МЕТА: опанування сучасними системами лінгвістичних, соціолінгвістичних та прагмалінгвістичних знань про структуру, закономірності і важливі явища мовної та міжмовної комунікації, а також правилами мовної поведінки в різних комунікативних ситуаціях, набуття ефективних умов спілкування, насамперед у контекстах міжмовного (міжкультурного) спілкування.

Крім комплексного аналізу та опису комунікативного процесу і його складників теорія мовної комунікації як інтерлінгві стична дисципліна передбачає розв'язання таких завдань:

- тлумачення поняття «комунікативний процес» та його складників; опис видів, аспектів, сфер та функцій комунікації;
- з'ясування її характеристика факторів контакту у вербальній комунікації — комунікативний кодекс, принципи, які регулюють взаємоприхильність між мовцями, та обмін комунікативною інформацією у процесі вербальної взаємодії;
- оволодіння інформацією щодо особливостей використання мови як коду і шляхами підвищення ефективності спілкування рідною та іноземними мовами;
- розвиток розуміння мови як соціально-психологічного феномену;
- формування вмінь аналізувати дискурс як соціальну інтеракцію, структуру та процес, засвоєння знань про інституційні види дискурсу та їхні особливості;
- оволодіння системою знань про особливості функціонування мовних ресурсів у дискурсі; дослідження проблематики етноспецифіки мовної комунікації.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. АУДИТОРНІ ЗАНЯТТЯ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теорія мовної комунікації як наука і дисципліна. Природа, структура і типологія людської комунікації

Тема 1. Загальні засади мовної комунікації

Теорія мовної комунікації як наука і навчальна дисципліна. Теорія комунікації як методологічна основа для вивчення комунікації. Теорія мовної комунікації у системі мовознавчих наук. Методи дослідження мовної комунікації.

Тема 2. Комунікація як мовленнєва діяльність

Комунікація і спілкування. Моделі комунікації. Основні елементи комунікації. Мотиви, цілі та функції комунікації. Типологія комунікації за різними критеріями. Сутність мови, мовлення, мовленнєвої діяльності. Типи і види мовлення як діяльності. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Організація мовного коду в комунікації. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації

Тема 1. Організація та регулятиви мовної комунікації

Сутність і структура мовленнєвого акту. Основні параметри мовленнєвих актів. Типологія мовленнєвих актів. Дискурс і його організація. Мовленнєві жанри й дискурси. Комунікативний кодекс і його складники. Основні принципи спілкування, правила спілкування, конвенції спілкування, мовленнєвий етикет. Культура мовлення та мовленнєва культура. Мовні норми і правильність мовлення. Культура слухання.

Тема 2. Ознаки, чинники та причини ефективною та неефективною мовної комунікації

Ефективна мовна комунікація. Комунікативна компетенція. Комунікативні закони. Механізми мовленнєвого впливу. Комунікативна позиція і способи її посилення. Неуспішна мовна комунікація. Комунікативний саботаж. Типологія комунікативних невдач. Комунікативна поведінка та її види.

Тема 3. Комунікативні стратегії та комунікативні тактики

Сутність комунікативної стратегії і комунікативної тактики. Типологія комунікативних стратегій. Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу. Специфіка реалізації стратегій і тактик міжособистісного спілкування.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінарське заняття 1.

Тема: Загальні засади мовної комунікації

Питання для обговорення:

1. Теорія мовної комунікації як наука і навчальна дисципліна.
2. Теорія комунікації як методологічна основа для вивчення мовної комунікації.
3. Теорія мовної комунікації у системі мовознавчих наук.
4. Методи дослідження мовної комунікації.

Семінарське заняття 2.

Тема: Природа, структура і типологія людської комунікації

Питання для обговорення:

1. Комунікація і спілкування.
2. Моделі комунікації.
3. Основні елементи комунікації.
4. Мотиви, цілі та функції комунікації.
5. Типологія комунікації за різними критеріями.

Семінарське заняття 3.

Тема: Комунікація як мовленнєва діяльність

Питання для обговорення:

1. Сутність мови, мовлення, мовленнєвої діяльності.
2. Типи і види мовлення як діяльності.
3. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності.
4. Сутність і структура мовленнєвого акту.
5. Типологія мовленнєвих актів.
6. Мовленнєві жанри й дискурси.

Семінарське заняття 4.

Тема: Регулятиви та культура мовної комунікації

Питання для обговорення:

1. Комунікативний кодекс і його складники.
2. Основні принципи спілкування: правила спілкування, конвенції спілкування, мовленнєвий етикет.
3. культура мовлення і мовленнєва культура. Мовні норми і правильність мовлення.
4. Комунікативні якості та акустичні параметри мовлення.
5. Культура слухання.

Семінарське заняття 5.

Тема: Ознаки, чинники і причини ефективної та неуспішної мовної комунікації

Питання для обговорення:

1. Ефективна мовна комунікація.
2. Комунікативна компетенція і комунікативні закони.
3. Механізми мовленнєвого впливу.
4. Неуспішна мовна комунікація. Комунікативний саботаж.
5. Типологія комунікативних невдач.

Семінарське заняття 6.

Тема: Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації

Питання для обговорення:

1. Сутність комунікативної стратегії і комунікативної тактики.
2. Типологія комунікативних стратегій.
3. Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу.
4. Специфіка реалізації стратегій і тактик міжособистісного спілкування.

Семінарське заняття 7.

Тема: Міжкультурна комунікація в міжнародному культурному обміні.

Питання для обговорення:

1. Образи, іміджі та стереотипи в міжкультурній комунікації в міжнародному культурному обміні.
2. Взаємодія в міжнародному культурному обміні.
3. Двосторонні зв'язки в міжнародному культурному обміні.
4. Багатосторонні зв'язки в міжнародному культурному обміні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		Заочна форма	
	денна форма	усього	усього	у тому числі
		усього	усього	у тому числі

		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теорія мовної комунікації як наука і дисципліна. Природа, структура і типологія людської комунікації												
Тема 1. Загальні засади мовної комунікації.	15	3	2			10						
Тема 2. Комунікація як мовленнєва діяльність	17	3	2			12						
Разом за змістовим модулем 1	32	6	4			22						
Змістовий модуль 2. Організація мовного коду в комунікації. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації												
Тема 3. Організація та регулятиви мовної комунікації	15	3	3			9						
Тема 4. Ознаки, чинники та причини ефективної та неефективної мовної комунікації	16	3	3			10						
Тема 5. Комунікативні стратегії та комунікативні тактики	18	4	4			10						
Разом за змістовим модулем 2	49	8	12			29						
ІНДЗ	9					9						
Усього годин	90	14	16			9	51					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади мовної комунікації	2
2	Природа, структура і типологія людської комунікації	2
3	Комунікація як мовленнєва діяльність	2
4.	Регулятиви та культура мовної комунікації	2
5.	Ознаки, чинники і причини ефективної та неуспішної мовної комунікації	2
6.	Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації	2
7.	Міжкультурна комунікація в міжнародному культурному обміні.	2
	Разом:	14

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підходи до визначення комунікації.	2
2	Моделювання комунікації.	2

3	Функції комунікації.	3
4	Основні види й аспекти комунікації.	3
5	Сфери та форми вербальної комунікації.	2
6	Діалог як форма вербальної комунікації.	2
7	Монолог як форма вербальної комунікації.	3
8	Складники комунікативного процесу.	3
	Разом:	51

9. Індивідуальні завдання

Складання термінологічного словника. Написання реферату.

10. Методи навчання

Лекція, мультимедійна презентація, робота з підручником (в тому числі з електронними).

11. Методи контролю

Усний – індивідуальне і фронтальне опитування, письмовий – поточне тестування, модульна контрольна робота.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

ЗАЛК

Поточне тестування та самостійна робота					підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Курс лекцій з дисципліни «Основи теорії міжкультурної комунікації» для студентів ОС «Магістр» спеціальності «Мова і література (новогрецька)»

Курс мультимедійної презентації

НМК з дисципліни

14. Рекомендована література

Основна література з курсу:

1. Семенюк О.А., Парашук В.Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 240 с.
2. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник. - К.: ВЦ «Академія», 2010. – 312 с.

Додаткова література з курсу:

3. Аврамова А.Г. Электронный дискурс в зеркале оппозиции «устный/писменный» // ВМУ. Сер. лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2004. - № 3. – С. 119-126.
4. Бацевич Ф.С. Категорії комунікативної лінгвістики: спроба визначення // Мовознавство – 2003. - № 6. – С. 25-32.
5. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2004. – 344 с.
6. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації. – К.: Довіра, 2007. – 205 с.
7. Боголюбова Н.М., Николаева Ю.В. Межкультурная коммуникация в 2 ч. Часть 1 : учебник для академического бакалавриата / Н. М. Боголюбова, Ю. В. Николаева. — М. : Издательство Юрайт, 2017. — 253 с.
8. Гойхман О.Я., Надеина Т.М. Речевая коммуникация: учебник. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 272 с.
9. Дегтярьова К.В. Основи теорії мовної комунікації: Навчально-методичний посібник для студентів факультету філології та журналістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія. Українська мова і література». – Полтава, 2012. – 70 с.
10. Дискурс іноземної комунікації./ Львівський національний ун-т ім. І.Франка / К. Кусько (заг.наук. ред.). – Л. ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 496 с.
11. Дискурс, речь, речевая деятельность: Функциональные и структурные аспекты / РАН, ин-т научной информации по общественным наукам / С.А. Ромашко (отв. ред.). – М.: ИНИОН РАН, 2000. – 232 с.
12. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. / Ю.В. Косенко. – Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
13. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. – Київ: видавничий центр «Академія», 2012. – 285 с.
14. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації: Навчальний посібник. - К.: ІнЮре, 2009. - 276 с.
15. Селиванова Е.А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации. - К.: Брама, Изд-во Вовчок О.Ю., 2004. - 336 с.
16. Фалькова Е.Г. Межкультурная коммуникация в основных понятиях и определениях: методическое пособие. – СПб: Факультет филологии и искусств СПбГУ, 2007. – 77с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.komvos.edu.gr
2. www.filologia.gr
3. <http://www.snhell.gr>
4. www.greek-language.gr
5. <http://elearning.greek-language.gr>
6. <http://www.greeklanguage.gr>

7. <http://www.greeklanguage.gr/pubs>
8. <http://www.biblionet.gr>
9. <http://www.lib.auth.gr>
10. <http://www.ekebi.gr>
11. <http://www.elia.org.gr>
12. <http://www.openlit.gr>
13. <http://www.potheg.gr/intro.aspx>
14. <http://www.ert-archives.gr>
15. <http://www.lexima.gr>
16. <http://diavasame.gr>
17. <http://www.shortfromthepast.gr>
18. <http://www.e-history.gr>
19. <http://www.mmca.org.gr>
20. https://stud.com.ua/90283/kulturologiya/mizhkulturna_komunikatsiya